

„offentlige Arbejder“ minder en Arbejder om, er Licitation, Konkurrence af den aller laveste, allermødesteligste Art. Saasnart et offentligt Arbejde — jeg tror, jeg kan sige, ligegyldigt hvilket det er — skal sættes i Værk, gaar man saa hen og ordner det paa en saadan Maade, at man fikker dem, der skulle udføre det, et nogenlunde ordentligt Udbytte af deres Arbejde? Nei, paa ingen mulig Maade. Vi have desværre tværtimod det System, at man gaar simpelt avorterer det i Aviserne, udbyder det til Licitation, og overdrager det til Entreprenører, som atter overdrage det til Underentreprenører. Entreprenørerne skulle selvfølgelig tjene lidt godt paa disse Foretagender, de skulle helst leve lidt godt, og hvad have de saa ene at gøre? Ene og alene dette, at trykke Arbejdslønnen ned til det mindst Mulige for dem, der skulle udføre det syssle Arbejde. De maa arbejde den længst mulige Tid, for den mindst mulige Betaling. Det er desværre det, der foregaar for de offentlige Arbejders Bedkommende. Vi have set et Exempel derpaa ved Fæstningsværkerne, og dog er der talt saa meget om, hvilken Velstand de skulde bringe i Befolkningen. Jeg har saa overordentlig tit under forrige Valgkampagne hørt noget Saadant blive udtalt af Borgere, der ikke tænkte ret meget paa de økonomiske Forhold, deres Udvikling, Grundene og Marsagerne til Samfundets Tilstand. De sagde nemlig: Hvorfor skulle alle disse Millioner ligge i Statskassen; lad os faa nogle af dem ud, selv om det ogsaa er til Fæstninger, blot de komme ud i Befolkningen! Men nu tror jeg nok, at den almindelige Befolkning tør spørge, hvor er Millionerne henne? Er der nogen, der har mærket noget til dem, og ses der noget til disse Millioner i vort Forretningssliv? Har der været noget Ar, hvor vort Forretningssliv har ligget saa dødt og stille, som det ligger for Diebliffet? Er der noget Ar, hvor vort Landbrug klager mere og trænger mere til Reforme end nu? Hvor ere de Millioner blevne af, som man paastod skulde rulle mellem Befolkningen og bringe Velstand alle Vegne, hvor de kom? Ja, de ere maaste komne til nogle ganske Enkelte af dem, som Krigsministeren har afkjøbt Jorner i dyre Domme, og maaste ogsaa til dem, der have kjøbt dem tilbage, da han ikke havde Brug for dem, men det er maaste ogsaa de Gnefte, som faae nogen Del i de Millioner, om hvilke der blev sagt, at de skulde bringe en saadan Velstand. Jeg haaber, at ikke engang Krigsministeren vil vove at paastaa, at Arbejderne ere blevne velhavende ved alle disse Millioner. Og noget Lignende er jo Tilfældet, selv om det

er produktive Arbejder, saasom Bygning af Jernbaner, Opførelsen af nyttige Bygninger og Lignende, der er Tale om. Saadanne Ting har jeg for mit Bedkommende været villig til at stemme for til enhver Tid, naar der forelaa Forslag derom her i Thinget. Det samme Forhold vil jo gjøre sig gjældende der, det samme Licitationsvæsen, den samme Udbytning af Arbejderne og den samme Indskrænkning i Arbejdslønnen overfor dem, der skulle udføre det. Disse have kun den Tilfredsstillelse, at det er bedre at bygge nyttige Bygninger og Jernbaner end Fæstninger, der maaste engang i Tiden kunne anvendes mod dem selv, hvis de ikke ville opføre sig, som de Regjerende synes om det, men det er i Virkeligheden en daarlig Tilfredsstillelse, naar man ved Hjælp af sit Arbejde skal føde sig og sin Familie, og jeg tror, at man vil indrømme, at den Dagløn, Arbejderne faae, ikke er tilstrækkelig efter de Opløsninger, vi have faaet fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Scharling). Nu pleier man vel i Almindelighed at anføre: Ja, Arbejderne klage altid, fordi de Andre klage, og det er i Grunden blot de flemme Socialister og deres Meningsfæller i det Hæle, der aldrig kunne faae Ret, deres Begjærighed kan aldrig blive mættet, de have ruineret de private Arbejdsgivere ved forstillede Fordringer om Arbejdsløn, og de ville nu ogsaa ruinere Staten ved disse deres Fordringer om Arbejdsløn, hvis de fik Lov til at gjøre det, som de ønske. Jeg er nu imidlertid i det Tilfælde at kunne paavise, at det ikke alene er dem, der kunne bevise, at de offentlige Arbejder ikke altid ere til Velfsignelse. Der har været Forhold, hvorom der har været ført en bitter Kamp i de forløbne Ar ikke blot fra Arbejdernes Side, men ogsaa fra deres Side, som havde faaet Arbejdet til Udførelse. Der har jo nemlig, som bekendt, vidt og bredt været ført Diskussioner i Bladene om Forsærdigelse af Munderinger til det jydsk Jernbanepersonale. Arbejdet blev udbudt til Licitation ligesom alle offentlige Arbejder og Statsbanedriftsinspektøren — eller hvem det nu er, der staar for det, jeg veed ikke saa nøie Besked dermed, men han forterer i alt Fald under Indenrigsministeriet — antog, saaledes som det maaste saa ofte sker, det laveste Tilbud ved Licitationen, skjøndt Bedkommende med det forudgaaende Kjendskab, han maatte have, burde kunne tænke sig, at det Tilbud, som her blev givet, er af en saadan Natur, at de, der skulle levere det, umulig kunne lave godt Arbejde eller betale en nogenlunde rimelig Arbejdsløn for det. Det er